

Nijmegen, 8 juni 2022

Lectori Salutem,

“Jagers zetten zich in voor gezonde populaties en jacht vindt alleen plaats als dat nodig (schadebestrijding en getsregulatie/beheer, red.) en mogelijk (benutting, red.) is.”

Het is vooral deze regel waarop de uitoefening van mijn passie, de jacht, is gebaseerd. “De jager draagt zorg voor een gezonde wildstand” is bovendien de eerste opgelegde (wettelijke) plicht c.q. weidelijkheidsregel, die er aan het begin van mijn opleiding tot jager in de jaren '60 van de vorige eeuw is ingestampt.

Jachtethiek

“Een jachthouder mag zijn jachtveld niet bejagen of doen bejagen op een wijze, die tot een aanmerkelijke achteruitgang van de stand van het wild in dat jachtveld zou leiden”, is het in ruimere bewoordingen gestelde adagium dat vrijwel alle jagers in Nederland onderschrijven.

Jagers zijn dan ook gehouden aan de weidelijkheidsregels, waarmee onder meer de jachtethiek nader wordt gedefinieerd. Jachtethiek wordt niet uit een boekje geleerd. Het gaat meer om de juiste persoonlijke instelling ten aanzien van natuur, landschap en het wild daarin.

De moderne jager moet voor alles een natuurliefhebber zijn. Hij waakt over het welzijn en voortbestaan van de wildstand, bezit een grondige kennis van natuur, wild en zijn biotoop. En stelt, veelal op vrijwillige basis, deze kennis in theorie en praktijk ter beschikking van natuur- en landschapsbescherming in de meest ruime zin van het woord.

Jachtdruk

Het is deze jachtethiek -dus de combinatie van wettelijke- en weidelijkheidsregels in samenhang met de juiste persoonlijke instelling- die er voor zorgt dat Nederland zich nog steeds een wildrijk land mag noemen.

Wetenschappelijk onderzoek toont herhaaldelijk aan dat niet jachtdruk de belangrijkste oorzaak is van teruggang van soorten. Echter, de voorgenomen besluitvorming van de Minister van Natuur en Stikstof inzake het afvoeren van konijn en haas van de wildlijst lijkt zich, m.i. geheel ten onrechte, van die constatering niets aan trekken.

Wildlijst

De wet verplicht jagers in Nederland om in hun jachtvelden – die samen 80% van het Nederlandse landschap beslaan – te streven naar een ‘redelijke wildstand’ voor de diersoorten op de nationale wildlijst. Deze wildlijst is samengesteld door de overheid.

Er zijn drie voorwaarden waar aan voldaan moet worden om een soort op de wildlijst te plaatsen: ten eerste moet het een eetbare of schadeveroorzakende diersoort zijn, ten tweede moet de staat van instandhouding van de soort op landsniveau goed zijn, en ten derde moet de staat van instandhouding van de betreffende wildsoort niet in gevaar komen door bejaging.

De jager heeft ook een verantwoordelijkheid voor deze soorten: hij moet er voor zorgen dat er voldoende van zijn zodat de soort blijft voortbestaan. Tegelijk mogen er weer niet zoveel zijn, dat dieren schade aanrichten, bijvoorbeeld aan gewassen.

Haas

Al van oudsher is het doel van de jacht, ook door de wetgever zo benoemd, ‘het in stand houden van een redelijke wildstand’. Onder ‘redelijk’ wordt verstaan dat bij een goede biotoop voor het haas er ook inderdaad veel hazen aanwezig zijn en dat, lopend door een voor hazen geschikt veld, ook geregeld hier en daar een haas wordt gezien. Wordt er dan door de jager normaal geoogst, dus op een wijze dat hij ieder jaar ongeveer hetzelfde aantal hazen kan schieten, dan is er sprake van het in stand houden van een redelijke wild- in dit geval hazenstand.

Ten aanzien van hazen is het ministeriële voornemen om dit jaar het jachtseizoen in Groningen, Limburg en Utrecht niet te openen. Deze keuze is vooral gebaseerd op tellingen door de Zoogdierenvereniging. Daarbij is enkel gebruik gemaakt van waarnemingen door vogeltellers (SOVON, red.), die tijdens die activiteit (overdag, zonder warmtebeeld, o.a. in niet bejaagbare gebieden, ook hun min of meer toevallige waarnemingen van hazen als bijvangst bijhielden.

De onderbouwing voor het besluit om de jacht op het haas in genoemde provincies of elders in Nederland te sluiten is daarom op zijn zachtst gezegd zeer dun. Deze kwalificatie gaat temeer op, omdat gebiedsgerichte tellingen van wildbeheereenheden en daaruit voortvloeiende provinciale cijfers van Faunabeheereenheden compleet buiten beschouwing zijn gelaten.

Gerechtvaardigde vraag: waarom heeft De Minister er voor gekozen om niet de verantwoordelijke FBE/WBE's te vragen naar de staat van instandhouding?

In de Wet Natuurbescherming, erkent de wetgever immers de belangrijke rol van de Faunabeheereenheden, met gedelegeerde bevoegdheden naar Wildbeheereenheden en jagers. Temeer omdat dit een wettelijk vastgelegde verantwoordelijkheid is met betrekking tot de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende dieren en in het bijzonder de wildsoorten.

Mijn persoonlijke praktijkervaring leert dat het haas geenszins bedreigd wordt. Ondanks de door COVID'19-pandemie toegenomen recreatiedruk op natuur en landschap, zijn er voldoende hazen waar te nemen. Zelfs in de vele bospercelen in de jachtvelden in de provincie Gelderland die ik frequenteer, komt het haas in ruime mate voor.

Konijn

Ten aanzien van het voornemen om de jacht op het konijn komend seizoen landelijk niet te openen, gelden mijn voorgaande bezwaren eveneens. Natuurlijk is het bekend dat konijnen zeer te lijden hebben (gehad) onder met name ziektes. Tegelijkertijd staat vast dat konijnenpopulaties snel kunnen herstellen. Op plaatsen waar zij talrijk zijn veroorzaken konijnen schade aan landbouw, natuur, wegen, spoor, sportvelden, begraafplaatsen enzovoort. Wet en praktijk zijn hier al op ingericht en nadere besluitvorming als sluiting van de jacht of het afvoeren van het konijn van de wildlijst is dan ook overbodig en afkeurenswaardig. Immers, ook hier geldt dat jagers zich inzetten voor gezonde populaties en jacht alleen plaatsvindt als dat nodig en mogelijk is.

Tegen deze achtergrond wil ik benadrukken dat het juist jagers zijn die op vrijwillige basis met meestal vele (tientallen) jaren betrokkenheid bij een jachtveld intrinsiek gemotiveerd zijn om zorg te dragen voor gezonde daarin levende populaties. Daartoe steken zij concreet de handen uit de mouwen, o.a. door het realiseren van biotoopverbetering en onderhoud van natuur en landschap. Jagers hebben daar, uit benuttingsoogpunt, ook belang bij. Daar komt bij dat onderzoeken telkens uitwijzen dat jacht geen drukfactor van

belang is voor (konijnen)populaties. Het beperken van jacht zal niets bijdragen aan toename van die populaties.

Uitzetten en onderzoek

Sterker nog, ik zou willen pleiten voor een ministeriële ontheffing van artikel 3.34 lid 1 van de Wet natuurbescherming, dat stelt dat het verboden is dieren in de vrije natuur uit te zetten. Geef ontheffing op dit artikel, specifiek op de soort wild konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en met name voor de arme zandgronden in Nederland.

Daarbij de suggestie om vanuit het Ministerie van Natuur en Stikstof fondsen beschikbaar te stellen waarmee gedegen en resultaatgericht onderzoek kan worden gedaan naar methoden en/of geneesmiddelen om de meest besmettelijke en dus belangrijkste konijnenziekten als VHD/VHS (Viral Haemorrhagic Disease), RHD (Rabbit Haemorrhagic Disease) en Myxomatose (virusziekte) uit te bannen.

Bovenstaand overwegende, ben ik TEGEN de voornemens van de Minister van Natuur om voor het komend seizoen (2022/2023) de jacht op de haas niet te openen in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht en om het komend jachtseizoen de jacht op het konijn in alle provincies niet te openen.

Nijmegen, 8 juni 2022.

A.V.J.E. Sonnevile